

Indikativ perfekta pasiva

19. lekce

PURRFECT TENSE

Indikativ perfekta pasiva

- Indikativ perfekta pasiva je tvar analytický – skládá se ze dvou slov:
 - Participium perfekta pasiva
 - Tvar slovesa esse
 - Příklad: *laudatus sum* = byl jsem pochválen

Participium
perfekta pasiva

Tvar slovesa
esse

- Indikativ perfekta pasiva vyjadřuje dokončený děj v minulosti
- do češtiny překládáme dokonavými slovesy

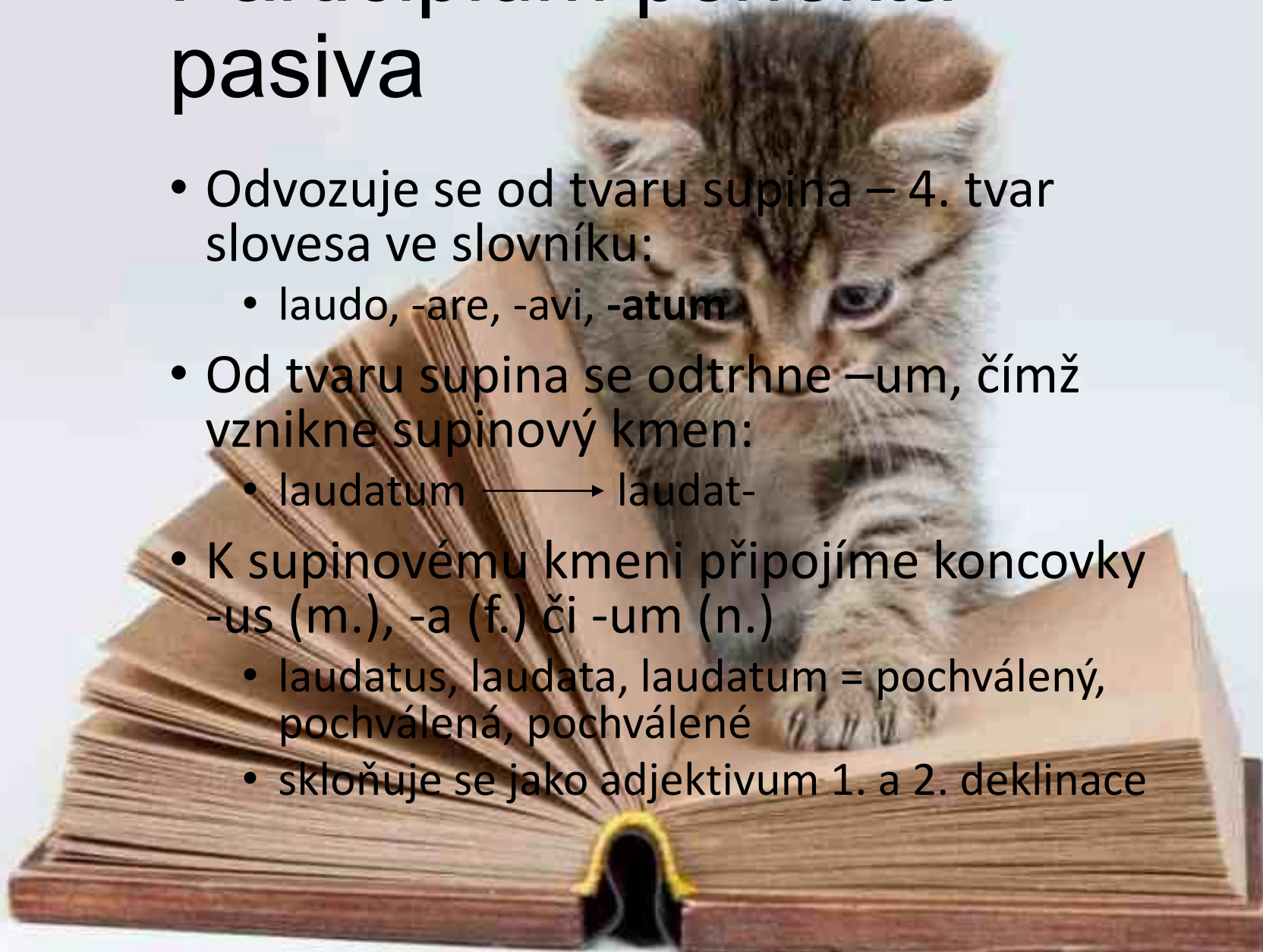

curriculum, *ī, n.* [*curro*] 1) běžení, běh: *transcurre curriculo ad nos Pl* přeběhni kvapem (honem) k nám; – spec. α) běh o závod, dostihy; *curricula equorum L* koňské dostihy; β) běh, oběh (těles nebeských): *c. solis et lunae C*; *medio iam Noctis abactae curriculo V* uprostřed běhu (dráhy) Noci již zapuzené (t. j. uprostřed doby, kdy Noc, dospěvši nejvyššího bodu své dráhy, opět s nebe ustupuje); (obr.) *vitae c. C* běh života; 2) meton. a) závodní dráha, závodišť: *se in curriculo exercere C*; (obr.) *haec (sunt) curricula mentis C* to jsou závodišťe rozumu; b) závodní vůz: *sunt, quos curriculo pulverem collegisse iuvat H*; *vab. vůz.*

currō, ere, cucurrī, cursum 1) běžeti, běžati, páditi, hnáti se, kvapiti: *ut nudi iuvenes currerent L* aby (sem tam) pobíhali; (neos. pass.) *curritur in forum L* (lidé) sbíhají se na forum; (obr.) *in contraria vitia c. H* ubíhají, upadají v opačné chyby; – spec. α) běžeti o závod: *qui stadium currit C*; β) (o plavbě) spěchati (s lodí), (rychle) plaviti se, plouti, jeti: *fractis remis c. V* se zlomenými vesly dále plouti; *qui trans mare currunt H* kteří kvapí (na lodích) za moře; *currit iter tutum aequore classis V* běží bezpečnou cestou

Participium perfecti pasiva

- Odvozuje se od tvaru supina – 4. tvar slovesa ve slovníku:
 - laudo, -are, -avi, -atum
- Od tvaru supina se odtrhne –um, čímž vznikne supinový kmen:
 - laudatum → laudat-
- K supinovému kmeni připojíme koncovky -us (m.), -a (f.) či -um (n.)
 - laudatus, laudata, laudatum = pochválený, pochválená, pochválené
 - skloňuje se jako adjektivum 1. a 2. deklinace

Význam a překlad participia perfecta pasiva

- Vyjadřuje děj **pasivní** a **předčasný** (před dějem jiného slovesa)
- Nevyjadřuje čas absolutně, pouze ve vztahu k jinému ději – např. i děj, který nastane před jiným dějem v budoucnosti
- **Možnosti překladu** (např. „laudatus“):
 - Přídavné jméno slovesné: „pochválený“
 - Vztažná věta: „ten, který byl pochválen“
 - Přísllovečná věta: „když byl pochválen“, „ačkoliv byl pochválen“
 - Souřadně spojené hlavní věty: „byl pochválen a/a proto“
 - Přechodníkem minulým: „byv pochválen“
 - *Pokud tyhle zvláštní termity jako „byv“, „byvši“ a „byvše“ neznáte nebo v tom ani v češtině nejste úplně suterénní, tak je nepoužívejte a dejte přednost předchozím možnostem, protože jinak je velké riziko, že z toho vznikne katastrální fiasko.*

Tvoření indikativu perfekta pasiva

- Indikativ perfekta pasiva se skládá z:

- Participia perfekta pasiva
- Indikativu prézenta slovesa esse

Laudatus, a, um / i, ae, a

+

Sum, es, est / sumus, estis, sunt

- Participium perfekta pasiva se shoduje v rodě, čísle a pádě s podmětem
- Tvar slovesa esse musí rovněž odpovídat podmětu:
 - Nom., sg. f., 3. osoba: laudata est = byla pochválena
 - Nom., pl. m., 1. osoba: laudati sumus = byli jsme pochváleni (muži)
 - Nom., sg., n., 2. osoba: laudatum es = bylo jsi pochváleno
- Deponentní slovesa tvoří indikativ perfekta pasiva stejně jako nedeponentní

Tvary indikativu perfekta pasiva

	1. konjugace	2. konjugace	3. konjugace	4. konjugace
Sg. 1.	laudatus, a, um sum	monitus, a, um sum	dictus, a, um sum	auditus, a, um sum
2.	laudatus, a, um es	monitus, a, um es	dictus, a, um es	auditus, a, um es
3.	laudatus, a, um est	monitus, a, um est	dictus, a, um est	auditus, a, um est
Pl. 1.	laudati, ae, a sumus	moniti, ae, a sumus	dicti, ae, a sumus	auditi, ae, a sumus
2.	laudati, ae, a estis	moniti, ae, a estis	dicti, ae, a estis	auditi, ae, a estis
3.	laudati, ae, a sunt	moniti, ae, a sunt	dicti, ae, a sunt	auditi, ae, a sunt